

**PRIJETNJE I NAPAD NA
NOVINARKU VIJESTI
OLIVERU LAKIĆ**
Januar 2011 – maj 2014

Autorke izvještaja: Mirjana Radović u saradnji sa Teom Gorjanc Prelević

Akcija za ljudska prava

15. septembar 2016.

SADRŽAJ

SAŽETAK	4
UVOD - TEME KOJIMA SE BAVILA OLIVERA LAKIĆ	7
Istraga navoda iz tekstova Olivera Lakić	12
PROCESUIRANJE PRIJETNJI	13
Prve prijetnje	14
Druge prijetnje	14
Lažno samooptuživanje	16
Procesuiranje policijskog službenika Milenka Rabrenovića	18
Interesovanje šefa kriminalističke policije u Budvi i predsjednice Vrhovnog suda za postupak protiv Rabrenovića	21
Napad	24
Osuđeni za lažno svjedočenje	26
Posljednje prijetnje	26

SAŽETAK

Olivera Lakić, novinarka Vijesti, fizički je napadnuta udarcima u glavu u martu 2012. godine, u Podgorici, ispred ulaza zgrade u kojoj je živjela. Njoj je dva puta prijećeno godinu dana prije toga, krajem januara i početkom februara 2011, zbog serije tekstova koje je objavila u Vijestima o navodno nelegalnoj proizvodnji i krijumčarenju cigareta. Konačno, u maju 2014. godine, dobila je prijetnje od lica bliskih čovjeku koji ju je napao 2012. godine.

Novinarka Lakić je početkom 2011. godine istraživala da li se u fabrici „Tara“ u Mojkovcu i njenom skladištu u predgrađu Podgorice – Donja Gorica proizvode, skladište i odatle krijumčare lažni brendovi cigareta. U njenim tekstovima je navedeno da su s tim nezakonitim poslom bili povezani službenici Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost. Nakon napada, javno je optužila direktora Uprave policije Veselina Veljovića (sada sekretar Vijeća za nacionalnu bezbjednost obavještajno-bezbjednosnog sektora) da stoji iza prijetnji i napada na nju.

Državno tužilaštvo je procesuiralo većinu lica koja su prijetila Lakićkoj, uključujući i Ivana Buškovića, koji ju je napao 2012. godine, ali nikada nije istraženo ko je bio nalogodavac prijetnji i napada. Takođe, nisu uvjerljivo istražene tvrdnje koje je novinarka objavila o nelegalnom poslovanju fabrike “Tara”, a koje su bile okidač za sve što joj se potom desilo. Glavni specijalni tužilac Crne Gore, Milivoje Katnić, izjavio je u novembru 2015. da su dokazi o fabrici duvana u Mojkovcu “najvjerovatnije emigrirali i izgubljeni trajno”, ali i da se državno tužilaštvo tim slučajem i dalje bavi.¹

Na niske kazne zatvora su osuđeni Slavko Musić koji joj je prvi prijetio 2011. godine, zaposlen kod vlasnika fabrike “Tara” i Ivan Bušković, napadač iz 2012. godine. Tadašnji direktor Uprave policije, Veselin Veljović, je u međuvremenu izjavio da je Bušković osuđen samo zato što je policija lažirala i skrivala dokaze, pa je Olivera Lakić 2. novembra 2013. godine podnijela krivičnu prijavu tražeći da se ispituju te tvrdnje. Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je formiralo predmet i počelo izviđaj o čijem ishodu ni novinarka ni javnost do danas nijesu obaviješteni.

Neuspješno je procesuiran Milan Grgurović, koji je sam sebe lažno optužio da je

¹ Emisija “Načisto: Budvani htjeli da ubiju svjedoke?” autor Petar Komnenić, portal Vijesti, 20.11.2015. (Milivoje Katnić: “O fabrici duvana u Mojkovcu postupak je vođen prije više godina i određeni dokazi su najvjerovatnije emigrirali i izgubljeni trajno. Ono što sada imamo tužilaštvo pokušava da utvrdi”).

prijetio Lakićkoj. Nikada nije utvrđeno zašto i za čiji račun je on to uradio. Konačno, procesuiran je i službenik policije, Milenko Rabrenović, blizak tadašnjem direktoru Uprave policije Veljoviću, zbog prijetnji novinarki Lakić, njenoj kćerki i kćerkinjoj cimerki. On je oslobođen optužbe na osnovu kontroverznog nalaza vještaka Predraga Boljevića, koji je relativizovao dokaz o broju telefona sa kojeg su upućene prijetnje naknadnom tvrdnjom da je moguće da dvije mreže mobilne telefonije u istom trenutku registruju dva različita mobilna telefona pod istim 15-cifarskim IMEI brojem, što je bilo dovoljno za sud da oslobodi Rabrenovića. Suđenje Rabrenoviću je obilježilo i neuobičajeno interesovanje predsjednice Vrhovnog suda Vesne Medenice i šefa kriminalističke policije u Budvi Siniše Stojkovića za ovaj slučaj kod Osnovnog državnog tužioca. Tužilaštvo je odlučilo da Stojkovića krivično goni zbog krivičnog djela Protivzakoniti uticaj, ali ga je sud kasnije oslobodio ponovo kontroverzno tumačeći Krivični zakonik.

Kada su Oliveri Lakić u maju 2014. godine prijetili prijatelji Ivana Buškovića koji je prethodno osuđen zbog napada na nju, za sud to nije bilo dovoljno da podrži optužnicu za krivično djelo Ugrožavanje sigurnosti, pa ova lica nisu procesuirana.

Novinarka Lakić je posle napada imala policijsko obezbjeđenje dvije godine i sedam mjeseci, koje je otkazala u oktobru 2014. godine jer, kako je rekla, više nije željela da živi i radi u takvim uslovima.

Komisija za praćenje istraga napada na novinare (2014-2016) utvrdila je slučaj napada i prijetnji Oliveri Lakić kao jedan od prioriteta kojima je trebalo da se bavi, ali o svojim nalazima o ovom slučaju do kraja mandata nije saopštila ništa.

KOMENTAR HRA: Zbog serije tekstova o nelegalnoj proizvodnji i krijumčarenju cigareta, koji su dovedeni u vezu sa službenicima policije i ANB, novinarka Lakić je postala žrtva serije prijetnji i fizičkog napada. Procesuiranje ovih napada je praćeno brojnim kontraverzama i uticajem visokih državnih službenika. Tako je jedno lice pokušalo da lažnim priznanjem istragu navede na krivi trag, direktor policije je saopštio da je napadač na novinarku osuđen zato što mu je policija podmetnula dokaze, šef kriminalističke policije u Budvi je pokušao da utiče na tužioca da obustavi postupak protiv njegovog kolege zbog prijetnji novinarki Lakić, a predsjednica Vrhovnog suda se posebno interesovala za taj postupak.

Državno tužilaštvo je u ovom slučaju izabralo srednji put – trudilo se da procesuiraju sve koji su prijetili i napali novinarku, ali ne i da dođe do nalogodavca i temeljno istraži nelegalnu proizvodnju i krijumčarenje cigareta, o čemu je ona pisala i zbog čega je napadnuta, niti je bilo spremno da istraži nestanak dokaza u vezi sa tim. Tako su ostali

uzaludni naponi i žrtva koju je novinarka podnijela radeći u interesu građana, dok je epilog i ovog slučaja činjenica da vladavina prava u Crnoj Gori nije obezbijedena i da javnost i dalje gubi povjerenje u spremnost policije i državnog tužilaštva da je obezbijede.

Sudovi su u ovom slučaju minimalno kaznili samo jedno lice koje je novinarki prijetilo i napadača na nju. Oslobođena su optužbi dva policajca – jedan, koji je optužen da joj je prijetio, i drugi, optužen da je nezakonito uticao na državnog tužioca da obustavi gonjenje ovog prvog. Obije oslobađajuće presude su utemeljene na kontroverznim tumačenjima činjenica i prava. Epilog drugog slučaja je da policajac nije imao dovoljno visok položaj da bi mogao da izvrši nezakoniti uticaj na tužioca, iako zakon takav uslov ne postavlja. Činjenica da je policajac koji je optužen da je prijetio novinarki bio veoma blizak direktoru Uprave policije i da se za postupak protiv njega interesovala i predsjednica Vrhovnog suda, podržava sumnje da u oba slučaja sudije nisu bile nepristrasne. Pored toga, sud je utvrdio i da ne može krivično odgovarati čovjek koji je sam sebe lažno prijavio da je prijetio novinarki, u slučaju prijetnji zbog kojih je posle procesuiran policajac. Nikada nije utvrđeno zašto je on pokušao da istragu navede na krivi trag. Na kraju, sud je obustavio i procesuiranje prijatelja napadača na novinarku koji su joj poslednji prijetili, našavši da nema dovoljno sumnje da su izvršili krivično djelo Ugrožavanje sigurnosti.

Ukupno posmatrano, sudovi su propustili da sve ove postupke sagledaju u kontekstu koji je zasluživao da najozbiljnije bude uzet u obzir – da je novinarki Oliveri Lakić u kontinuitetu priječeno i da je i fizički napadnuta da bi se zastrašila i obeshrabrila da se dalje bavi istraživanjem nelegalne proizvodnje i krijumčarenja cigareta u Crnoj Gori, posla s kojim su vrlo vjerovatno povezani bivši i sadašnji državni službenici policije i ANB, sudeći po neuvjerljivom postupanju svih nadležnih državnih organa u slučaju napada na novinarku. Za prijetnje i napad na novinarku Lakić minimalno su kažnjene samo dvije osobe, koje nisu uticajne i protiv kojih su dokazi bili sasvim očigledni, dok je obezbijedeno da istraga ne stigne do organizatora napada.

UVOD
TEME KOJIMA SE BAVILA
OLIVERA LAKIĆ

Povodom istraživanja i tekstova o navodno nelegalnoj proizvodnji cigareta u fabrici „Tara“ u Mojkovcu i krijumčarenju cigareta,² Oliveri Lakić, novinarki Vijesti, priječeno je u više navrata od 31. januara do 10. februara 2011. godine. Prijetnjama su bile obuhvaćene i njena kćerka i kćerkina cimerka, koje su se tada nalazile na studijama u Italiji. Novinarka je zatim i fizički napadnuta u martu 2012. godine. Posljednje prijetnje je primila u maju 2014. godine.

Lakić je istraživala da li se u fabrici “Tara” u Mojkovcu i u njenom skladištu u Donjoj Gorici u Podgorici, pored cigareta domaće proizvodnje “Tara”, proizvode, pakuju, a zatim krijumčare lažni brendovi cigareta i da li sa tom fabrikom imaju veze neki službenici Uprave policije (UP) i Agencije za nacionalnu bezbjednost (ANB).³

Početak februara 2011. godine, bivši granični policajci iz Rožaja, Enver Dacić i Hamdo Murić, javno su saopštili „da je otvoren švercerski koridor prema Kosovu, da u Mojkovcu postoji ilegalna fabrika duvana i da se preko graničnog prelaza, između ostalog, švercuju i cigarete“, što je prenijela novinarka Lakić.⁴ Kako se kasnije ispostavilo, više policajaca iz Rožaja: Mithat Nurković, Rešad Kalač i Nedžad Kuč, obavijestili su javnost da se preko teritorije Rožaja krijumčare cigarete namijenjene tržištu zapadne Evrope.⁵ Bivši načelnik Odjeljenja za organizovani kriminal UP Predrag Šuković označio

2 Olivera Lakić je u vezi sa radom na istraživačkoj priči i prijetnjama svjedočila da je u proljeće 2009. godine počela sa tim radom, pa su već par mjeseci kasnije stigla prva upozorenja da će zbog tog istraživanja imati velikih problema, i da će se život nje i njene porodice pretvoriti u pakao. Istakla je da su neka od tih upozorenja bila i od ljudi s kojima je bila u dobrim odnosima i u Upravi policije i u Agenciji za nacionalnu bezbjednost, te da su je ti ljudi upozoravali da se mane tog posla, da nijesu negirali da postoji šverc i nelegalna proizvodnja cigareta, kao i da su joj takođe govorili da sve u vezi toga ima veze sa vrhom te dvije institucije i da će biti nemoguće doći do bilo kakvog dokaza. Dalje je navela da je uprkos tome ona nastavila sa svojim radom i prikupljala informacije o fabrici cigareta „Tara“ u Mojkovcu i ljudima koji rade u njoj, a da je bila na pravom tragu, tj. da sa nelagalnim poslom imaju veze i visoki funkcioneri Uprave policije i ANB-a, prvi znak joj je bio prestanak komunikacije skoro svih službenika Uprave policije sa kojima je godinama unazad imala dobru profesionalnu saradnju. Pojasnila je da su rijetki bili oni koji su joj se javljali na njen broj telefona, a kada bi neke od njih sreća izvinjavali su joj se i većina njih joj je indirektno stavljala do znanja da se njen telefon prisluškuje i da zbog toga ne mogu da joj se jave, i kako su joj rekli „zbog toga što se bavi tim poslom, nije dobro da ih neko vidi s njom“. Presuda, K.br. 69/13 od 10.11.2014, str 12-13.

3 Neki od tekstova: “Vijesti u fabrici za koju tvrde da pravi lažne cigarete radi šverca”, portal Vijesti, 03.02.2011, “Šta se krije iza bedema braće Mrkić u Donjoj Gorici”, portal Vijesti, 04.02.2011, “Tužilaštvo provjerava braću Mrkić”, portal Vijesti, 05.02.2011, “Policiju posebno interesovala mašina za štampu”, portal Vijesti, “Mojkovačka fabrika cigareta: Policija i tužilaštvo optužuju jedni druge”, portal Vijesti, 18.03.2011.

4 “Vijesti u fabrici za koju tvrde da pravi lažne cigarete radi šverca”, portal Vijesti 3.2.2011.

5 „U tri smjene dok vlast žmuri”, Monitor, 13.1.2012.

je potpredsjednika Vlade Crne Gore Duška Markovića i tadašnjeg direktora UP tj. njegovog kuma Veselina Veljovića kao tzv. Mojkovački klan koji stoji iza krijumčarenja cigareta.⁶ On je tvrdio da su oni godinama vršili pritisak na njega, ali i na druge policajce koji su se bavili istragom krijumčarenja cigareta u mojковаčkoj fabrici, kao i napadom i prijetnjama novinarki Oliveri Lakić.⁷ Marković i Veljović su sve to demantovali.⁸ Marković je kao privatni tužilac, krivično gonio Šukovića za k.d. Ugrožavanje sigurnosti, nakon čega je Šuković krajem juna osuđen uslovno na tri mjeseca zatvora u trajanju od godinu dana.⁹ Šukoviću je nepoznati muškarac 11. jula 2016. iz neposredne blizine pucao u noge, što je Šuković protumačio kao znak upozorenja, odnosno da će sledeći put biti ubijen. Marković je odbio svaku vezu s tim napadom.¹⁰ Pokrenuta je istraga povodom Šukovićevog ranjavanja u okviru koje je i objavljena fotografija muškarca koji ga je ranio, ali do kraja jula napadač nije otkriven. Glavni specijalni tužilac Milivoje Katnić je krajem jula 2016. kazao da smatra da je Šuković ranjen zato što je ozbiljno istraživao kriminalne klanove.¹¹

6 "Opet na visokoj poziciji: Veljović prvi do Markovića", portal Vijesti, 30.11.2014.

7 „Šuković: Marković i Veljović godinama vrše pritisak na mene i policajce“, portal Vijesti, 1.6.2016. Trenutno, Šukoviću se sudi za ugoržavanje sigurnosti po privatnoj tužbi Duška Markovića u vezi sa komentarima koje je (pod nadimkom Boss) Šuković objavio ispod tekstova koji su objavljeni na portalu Vijesti.

8 Marković je odbacio ove tvrdnje, rekavši da ih je Šuković izmislio ("Marković: Prvi put čujem za Mojkovački klan", portal Vijesti, 8.7.2015). Ranije, Šuković je izjavio da Marković i Veljović ogorčeni što je on „kao šef Odsjeka za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije radio predmet u vezi sa švercom cigareta i fabrike u Mojkovcu, i koji izvanredno dobro znaju da se imena nekoga od njih pominju u predmetu.“ („Šuković: Marković i Veljović mi se svete zbog istraga šverca cigara u Mojkovcu“, portal Vijesti, 5.7.2015).

9 "Šukoviću tri mjeseca uslovno", portal Vijesti, 30.6.2016.

10 „Marković: Napad na Šukovića ne može se dovesti u kontekst sa sudskim postupkom“, portal Vijesti, 11.7.2016.

11 „Specijalni rat Katnić: Planirali ubistvo svjedoka, tužiocima nudili milione“ portal Vijesti, 21.7.2016.

Izveštavanje Vijesti koje je ukazivalo na sumnju da postoje veze između službenika UP i ANB sa proizvodnjom i krijumčarenjem cigareta i fiktivnim izvozom goriva na Kosovo

Vijesti su izveštavale i o bivšem šefu ispostave ANB-a u Mojkovcu, Vladeti Vlatku Rakočeviću, "koji se u Mojkovcu ali i službama bezbjednosti Crne Gore pominje kao jedan od ključnih ljudi uključenih u proizvodnju lažnih brendova cigareta i njihov šverc u fabrici *Tara*".¹² U oktobru 2011. godine tadašnji direktor UP Veselin Veljović je kazao da je Vlatko Rakočević "besprekoran", i da on nema nikakvog razloga da sumnja u njega.¹³ Nakon što je NVO MANS postavila pitanje da se ispita autentičnost snimka na kojem se navodno čuje kako Rakočević u telefonskom razgovoru sa policajcem urgira da se Naser Keljmendi¹⁴ pusti da sa oko pola miliona eura nastavi put jer ga je policija prethodno zaustavila, Duško Marković je, izjavio da se, prema nalazu tužilaštva, nije radilo o glasu Rakočevića.¹⁵ Nikad nije utvrđeno koji je to funkcioner policije naredio da se Keljmendi pusti. Takođe, Marković je saopštio i da je Rakočević veliku imovinu, koja uključuje i turistički kompleks etnoselo "Imanje Rakočević", zakonito stekao iako je NVO MANS primjetila da se takva imovina nije mogla steći od plate u ANB-u.¹⁶ Marković je bio direktor ANB-a u periodu od 2005 do 2010.¹⁷

U martu 2013, Vijesti su objavile i da je policija započela kontrolu poslovanja etnosela i rukometnog kluba "Mojkovac", koga je Rakočević spasio od gašenja i za nekoliko godina doveo u vrh crnogorskog rukometa.¹⁸ Vijesti su objavile i da su službenici (tadašnjeg) specijalnog odjeljenja za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala Vrhovnog državnog tužilaštva tražili dokumentaciju o poslovanju etnosela "Imanje Rakočević" i Rukometnog kluba Mojkovac, istovremeno ispitujući trag velikih suma novca koje je na račun ove dvije (Rakočevićeve) firme uplaćivao Dragan Nikolić,¹⁹ Dragan Nikolić je u tom trenutku, kao vlasnik firmi "Werisan" i "Bonik OIL", već nekoliko godina bio predmet istage u vezi krijumčarenja goriva i cigareta.²⁰ Vijestima je rečeno da Rakočević nije dao traženu dokumentaciju o poslovanju rukometnog kluba, jer je "dokumentaciju uništila poplava".²¹ Vijesti su objavile i urgenciju Vrhovnog državnog

12 „Veljović: Vlatko Rakočević je bez sumnje besprekoran“, Vijesti, 1.10.2011.

13 Isto.

15 „Mojkovačka piramida Duška Markovića: Svi potpredsjednikovi ljudi“, Monitor, 25.9.2014.

16 Isto.

17 Biografija potpredsjednika Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku, Duška Markovića je dostupna na www.gov.me.

18 „Policija provjerava Vlatka Rakočevića“, Vijesti 2.3.2013.

19 „Nikolićeve firme ključ za šverc nafte i cigareta“, Vijesti, 3.3.2013.

20 Isto.

21 „Nikolićeve firme ključ za šverc nafte i cigareta“, Vijesti, 3.3.2013, vidjeti uokvireni tekst: „Poplava“ odnijela Rakočevićeve papire.

tužilaštva koje je 19.7.2011. zahtijevalo da im policija dostavi informaciju i prikupljene podatke vezane za poslovanje Nikolićevih firmi, koje je tužilaštvo tražilo još u novembru 2010. godine.²² U aprilu 2011. godine, direktor Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, Predrag Mitrović, je izjavio da je, u vezi sa poslovanjem fabrike (odnosno kompanija u čijem je vlasništvu fabrika), utvrđeno da su: "neka fizička lica počinila transakcije koje ne korespondiraju sa njihovom imovinom, materijalnim stanjem", odnosno "taj predmet smo zaokružili krajem prošle godine i on je prosljeđen Vrhovnom državnom tužilaštvu."²³ Nema javno dostupnih podataka o tome da li su, i ako jesu, sa kojim ishodom istraženi ovi nalazi Uprave za za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma. Predragu Mitroviću je tri godine kasnije pucano u noge u Podgorici, a napadač nikada nije otkriven.²⁴

Zanimljiv je podatak koji su objavile Vijesti da su Nikolić, kao i nikšićki "Neksan" Miodraga Dake Davidovića i cetinjski "Montenegrobonus" i "Jugopetrol" navodno fiktivno izvozili gorivo na Kosovo i za to angažovali cisterne nikšićke firme "M. N. Press" čija je osnovna djelatnost bila štamparska.²⁵ Upravo će izvršni direktor "M. N. Press", Slavko Musić, kasnije biti pravosnažno osuđen zbog ugrožavanja bezbjednosti novinarkе Lakić. Ovo nije jedina moguća povezanost firmi "Neksan" i "Werisan" i službenika ANB o kojoj su Vijesti izvijestile. Krajem oktobra 2015. Vijesti su objavile da je specijalno tužilaštvo saslušalo direktora Uprave carina Vladana Jokovića i šefa podgoričkog ANB-a Milana Kovačevića, kao i da treba da sasluša Vlatka Rakočevića i Dejana Tomovića - aktuelnog šefa jedne od uprava u ANB-u, jer su sva četvorica stanovala ili stanuju (u tom trenutku) u stanovima koje je gradila firma "Neksan". Joković je u trenutku kupovine stana bio direktor ANB-a.²⁶ Vijesti su objavile i da se samo Tomović upisao kao vlasnik, dok su se ostala 3 stana do 2013. vodila na firmu "Werisan", koja je u zgradi Neksana posjedovala 4 stana, kao i da su, prema nezvaničnim saznanjima, sva četvorica kupoprodajne ugovore zaključili upravo sa Draganom Nikolićem, direktorom "Werisana".²⁷ Do danas nema javno dostupnih podataka o nalazima tužilaštva ovim povodom.

22 Isto, vidjeti uokvireni tekst: „Policija nije dostavila podatke tužilaštvu.“

23 „Sumnjive milionske transakcije u Mojkovcu“, Vijesti, 22.4.2011.

24 "Nema bitnijih pomaka u istrazi ranjavanja Mitrovića, tužilac čeka nalaze vještaka", Vijesti, 24.5.2014.

25 „Funkcionere ANB pitali odakle im stanovi“, Vijesti, 24.10.2015

26 Isto.

27Isto.

ISTRAGA NAVODA IZ TEKSTOVA OLIVERE LAKIĆ

Vrhovno državno tužilaštvo je u februaru 2011. počelo da provjerava poslovanje fabrike o kojoj je pisala Olivera Lakić. Javnost je šturo obaviještena da posle više mjeseci istrage, u dokumentima koje je dostavila Uprava policije nijesu nađeni elementi bića krivičnih djela.²⁸ Objavljeno je i da je policija pretresla skladište u potrazi za ambalažom.²⁹ S druge strane, mještani koji su živjeli u blizini skladišta su nezvanično izjavili da je „poslije nedavne posjete novinara Vijesti magacinu, došlo više ljudi sa kamionima i iznijelo neke materijale.“³⁰ Jedan od vlasnika fabrike je opovrgao navedene tvrdnje, ali je ipak kazao da posjeduju štamparsku mašinu koja “nikada nije puštena u rad.”³¹

Tužilaštvo nije saopštilo ništa o sadržini dokumenata koje je dostavila Uprava policije, kao ni o tvrdnjama bivših graničnih policajaca iz Rožaja Dacića i Murića. Glavni specijalni tužilac Milivoje Katnić, koji je na tu funkciju izabran u junu 2015. godine, izjavio je u novembru te godine: “O fabrici duvana u Mojkovcu postupak je vođen prije više godina i određeni dokazi su najvjerojatnije emigrirali i izgubljeni trajno. Ono što sada imamo tužilaštvo pokušava da utvrdi.”³²

Navodi Olivera Lakić do danas nijesu djelotvorno istraženi. Javnost nije obaviještena ni da li je Glavni specijalni tužilac Katnić pokrenuo postupak utvrđivanja odgovornosti za nestanak dokaza koji su se nalazili u tužilaštvu.

KOMENTAR HRA: Tužilaštvo nije pokazalo spremnost da sprovede temeljnu istragu istragu o navodima medija i službenika policije o krijumčarenju cigareta, niti da preuzme odgovornost za nestanak dokaza u vezi s tim, pa se stiče utisak da su ostali uzaludni naponi i žrtva koju je podnijela novinarka koja je u javnom interesu istraživala ovu temu. Tako se obeshrabruju i drugi novinari istraživači da se bave temama od javnog interesa, a javnost gubi povjerenje u sposobnost policije i tužilaštva da obezbijede vladavinu prava.

28 „Tužilaštvo provjerava braću Mrkić“, portal Vijesti 5.2.2011.

29 „Policiju posebno interesovala mašina za štampu“, portal Vijesti, 5.2.2011.

30 Isto.

32 „Pogledajte emisiju «Načisto: Budvani htjeli da ubiju svjedoke?» portal Vijesti, 20.11.2015

PROCESUIRANJE PRIJETNJI

PRVE PRIJETNJE

Olivera Lakić je sa fotoreporterom i vozačem 31. januara 2011. godine posjetila fabriku u Mojkovcu da bi prikupila informacije o radu te fabrike. Toga dana joj je prijećeno, uznemiravana je i omalovažavana. Prvo joj je neko ko se predstavio kao Vujica Tomović, direktor fabrike, posredstvom telefona Slavka Musića, jednog od zaposlenih u firmi koja je vlasnik fabrike („Montenegro tobacco company“) uputio uvrede i prijetnje. Tomović je kasnije na suđenju, u svojstvu svjedoka, kazao “da mu nije poznato ko je Olivera Lakić, nije je nikada zvao niti zna za objekat u Donjoj Gorici.”³³

Istog dana je telefonom pozvao izvjesni Filipović i u telefonskom razgovoru uznemiravao i omalovažavao. Novinarka se tog dana i dogovorila sa osobom koja se predstavila kao direktor fabrike da ga intervjuiše 2.2.2011. Ipak, tog dana, Musić je obavijestio da direktor neće doći i uručio joj dvije orhideje upakovane tako da podsjećaju na one koje se nose na groblje - paran broj cvjetova, upakovan u staklenu saksiju. Sledećeg dana, na adresu redakcije *Vijesti* Musić je dostavio pismo upućeno novinarki, navodno po prethodnom dogovoru sa Markom Piperom portparolom „Montenegro tobacco company“, u kojem je pisalo: “...ne zaboravite da zalijete cvijeće koje ste dobili od nas.” Kasnije istog dana, dok je novinarka razgovarala sa porodicom koja živi u blizini skladišta fabrike duvana u Donjoj Gorici (Podgorica), Musić je vozilom blokirao automobil ekipe *Vijesti*, a zatim sa tri nepoznate osobe stajao u blizini vozila. Osnovno državno tužilaštvo je 16.2.2011. optužilo Musića i Pipera za k.d. Ugrožavanje sigurnosti.³⁴

Musić je pravosnažno osuđen na četiri mjeseca zatvora zbog incidenta koji se dogodio ispred skladišta u Donjoj Gorici 3. februara 2011.³⁵ Novinarka je svjedočila da je zbog tog incidenta osjetila veliki strah za sebe, svoju porodicu i kolege.³⁶ Nije dokazano da je Musić 2. februara 2011, uručivši orhideje novinarki ozbiljnom prijetnjom ugrozio njen život, jer se Lakićka tom prilikom nije osjetila ugroženom od strane Musića, nego od nepoznate osobe koja je preko Musića uputila orhideje.³⁷ U istom postupku, sud je oslobodio Marka Pipera optužbe da je ugrozio sigurnost novinarke tako što je predao Musiću prijeteće pismo koje je on dalje predao na arhivu *Vijesti*, jer je novinarka svjedočila da se nije osjetila ugroženom od Pipera.³⁸ Musić je u zatvoru proveo nešto

33 Presuda K. br. 13/200 od 10.5.2013, str.9.

34 Optužni predlog Kt. br. 277/11 od 16.2.2011.

35 Presuda K. br. 13/200 od 10.5.2013.

36 Presuda K. br. 13/200 od 10.5.2013, str. 6.

38 Presuda K. br. 13/200 od 10.5.2013, str. 15.

oko dva mjeseca, jer mu je krajem marta 2016. godine prihvaćen zahtjev za uslovni otpust.³⁹

Nije utvrđeno po čijem nalogu i s kojim motivom je djelovao Slavko Musić, koji se novinarki Lakić predstavio kao "đevojka za sve" u firmi koja je vlasnik fabrike, iako je tokom suđenja tvrdio da je sve radnje preduzimao po sopstvenom nahođenju i bez bilo kakve namjere da ugrozi sigurnost novinarku Lakić.⁴⁰ Nije utvrđeno ni ko je novinarki poručio da "zaliva cvijeće", u pismu koje je (po Musićevom svjedočenju) Musiću predao Piper. Takođe, još uvijek nije otkriveno ko se predstavio kao direktor fabrike i prijetio novinarki Lakić posredstvom Musićevog telefona, niti je otkriveno ko se predstavio kao Filipović, i takođe uznemiravao novinarku.

KOMENTAR HRA: Očigledno je da je zaposleni kod vlasnika fabrike dobio zadatak da zastraši novinarku i odvрати je od namjere da dalje prikuplja informacije. Tužilaštvo je nije djelotvorno zaštitilo jer nije istražilo i otkrilo nalogodavca prijetnji. Novinarki je kasnije ponovo prijetećeno, a zatim je i fizički napadnuta.

DRUGE PRIJETNJE

Nekoliko sati pošto je policija 9. februara 2011. procijenila da nema opasnosti po bezbjednost Oliveru Lakić i njene porodice zbog prijetnji koje su joj bile upućene nedjelju dana ranije, muškarac koji se predstavio kao "Boško" pozvao je sa njemačkog broja drugu novinarku *Vijesti*, Jasminu Muminović, kojoj je izrekao niz teških uvreda i prijetnji na račun Oliveru Lakić i njene kćerke ("Olivera je kučka, j... je u usta, poslaću joj crnca da joj posjeti kćerku u Italiju").⁴¹ Sjutradan popodne, s istog broja, Muminovićeva je dobila i SMS poruku za koleginicu Lakić, u kojoj je zaprijeteno i kćerkinoj cimerki ("Molim te prenesi samo pozdrave za Milicu i Ivu").⁴²

39 "Slavko Musić na slobodi" portal *Dan*, 29.3.2016.

40 Presuda K. br. 13/200 od 10.5.2013, str. 6.

41 Presuda K. br. 69/13 od 10.11.2014, str. 2.

42 Isto

LAŽNO SAMOOPTUŽIVANJE

Tri dana nakon prijetnji koje je novinarka prijavila, Milan Grgurović je u policiji izjavio da joj je on prijetio. On je prvo u u svojstvu građanina, prilikom prikupljanja obavještenja, a zatim na zapisnik o saslušanju osumnjičenog, pred policijskim službenikom naveo da je zvao i poslao poruku na telefon Muminovićeve, ali nije mogao da se sjeti ni jednog dijela razgovora koji je navodno obavio s njom, niti je umio da objasni zbog čega je zvao. Do Grgurevića se inače došlo tako što je utvrđeno da je njemačka SIM kartica sa koje je prijećeno korištena u njegovom telefonu, na osnovu čega ga je policija potraživala. Ipak, kasnije, na osnovu vještačenja, tužilaštvo je zaključilo da je njegov iskaz lažan, pa je 14. oktobra 2011. protiv njega podiglo optužni predlog zbog k.d. Lažno prijavljivanje.⁴³ U konkretnom slučaju, bilo je potrebno utvrditi da li se Grgurović sam prijavio i u kom svojstvu je (lažno) rekao da je on taj koji je prijetio novinarki.⁴⁴

Grgurović se na suđenju branio ćutanjem. Sutkinja Osnovnog suda u Podgorici, Željka Jovović, osudila ga je 13. februara 2012. na kaznu zatvora od godinu dana zatvora zbog k.d. Lažno prijavljivanje navodeći da je utvrdila da je sam sebe lažno prijavio u svojstvu građanina.⁴⁵ U junu 2012, ova presuda je ukinuta, jer je Viši sud smatrao da u radnjama Grgurovića nema neophodnog elementa tog krivičnog djela – prijave. Viši sud je naveo da se Grgurović nije samoinicijativno prijavio policiji, već da ga je policija tražila zbog prijetnji novinarki Lakić i njenoj porodici, te da je "saslušan u svojstvu osumnjičenog i priveden, a njegovo lažno priznanje da je počinio krivično djelo, ne može se smatrati krivičnim djelom lažno prijavljivanje".⁴⁶

43 Kt. br. 1588/11-2 od 14.10.2011.

44 Vještačenjem je dalje utvrđeno da su i telefon s kojeg su upućene prijetnje i Grgurovićev telefon korišćeni gotovo istovremeno na lokacijama koje su nekoliko desetina kilometara udaljene jedna od druge. Muminović je na glavnom pretresu rekla da glas osobe koja je uputila prijetnje sigurno nije Grgurovićev glas, već da je to bio neko s grubim glasom i izrazitim nikšičkim akcentom.

45 Presuda K. br. 11/727 od 13.2.2012.

46 Krivično djelo Lažno prijavljivanje, iz člana 388, Krivičnog zakonika koji je važio 2011, glasi:

(1) Ko prijavi određeno lice da je učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, a zna da to lice nije učinilac tog djela, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko podmetanjem tragova krivičnog djela ili na drugi način izazove pokretanje krivičnog postupka zbog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti protiv lica za koje zna da nije učinilac tog djela.

(3) Ko sam sebe prijavi da je učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da ga nije učinio, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko prijavi da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da to djelo nije učinjeno

U ponovljenom suđenju, Grgurevića je sutkinja Jovović ponovo osudila na godinu dana zatvora.⁴⁷ Ona je utvrdila da je on sam došao u policiju, a ne po pozivu, kako su na suđenju tvrdili pojedini policajci, kao i da je izvršio krivično djelo već prilikom saslušanja u svojstvu građanina, a ne naknadno, kada je saslušan u svojstvu osumnjičenog. I ovu presudu je ukinuo Viši sud, koji je ocijenio da sutkinja nije jasno obrazložila zašto je povjerovala onim policajcima koji su tvrdili da nisu tražili Grgurevića, a ne onima koji su tvrdili da ga jesu tražili, pa da se tako nije sam prijavio.⁴⁸ Viši sud je smatrao da nije dokazano da je u svojstvu građanina lažno prijavio izvršenje djela. Zauzeo je stav da je jedini dokaz da se sam prijavio mogao biti policijski zapisnik o prikupljanju obavještenja od građanina, u kome bi on dao lažno priznanje da je uputio prijetnje, dok je u ovom slučaju postojao samo zapisnik o saslušanju u svojstvu osumnjičenog. Kao osumnjičeni, on je u svojoj odbrani, shodno zakonu, imao pravo da ne govori istinu, pa tako nije mogao biti odgovoran za lažno prijavljivanje, iako je lažno priznao da je prijetio novinarki. Osim ovakve odluke, usvojen je i njegov zahtjev da mu dalje ne sudi sutkinja Jovović, koja ga je ranije dva puta osudila.

Predmet je pripao sudiji Goranu Đukoviću koji je sproveo suđenje po treći put i Grgurovića oslobodio optužbi.⁴⁹ Ova presuda je kasnije postala pravosnažna. Sudija Đuković je utvrdio da se okrivljeni nije sam prijavio policiji, jer o tome nije postojao nikakav pisani trag, nego da je došao po pozivu policajaca koji su ga prethodno bezuspješno tražili na kućnoj adresi, iako ni o tome nije postojao nikakav pisani trag, već kontradiktorna svjedočenja.

Sudije su različito tretirale svjedočenje policajca Jasavića o tome da je Grgurović prilikom saslušanja u policiji u svojstvu građanina policiji lažno rekao da je on prijetio, iako o tome nije sačinjen zapisnik. Za sutkinju Jovović, svjedočenje policajca je bilo dovoljno da utvrdi da je Grgurović dao iskaz u svojstvu građanina i da ga dva puta osudi, dok je sudija Đuković prihvatio stav Višeg suda o tome da je zapisnik o saslušanju u svojstvu građanina neophodan dokaz da bi se utvrdila činjenica da je u tom svojstvu saslušan,⁵⁰ pa je svjedočenje policajca o tome smatrao nedovoljnim.

47 „Grguroviću godinu dana zatvora“, *Dan*, 21.9.2013. Kž 1857/2013.

48 Kž 1857/2013 od 23.12.2013.

49 Presuda K. br. 1045/13 od 23.7.2014.

50 “Podnošenje lažne krivične prijave, odnosno davanja lažnog obavještenja je radnja izvršenja krivičnog djela lažno prijavljivanje iz čl.388 st.1 KZ. Zapisnik policije o objavještenju prikupljenog od gradjana koji dobrovoljno prijavljuju određeno lice ili krivično djelo, kod znanja i svijesti da to lice koje se prijavljuje nije učinilac tog djela, a kojim je izazvano pokretanje krivičnog postupka, predstavlja pravno valjan dokaz za krivično djelo lažno prijavljivanje (presuda Vrhovnog suda Crne Gore Kzz.br.13/10), a koji dokazi u spisima ovog predmeta ne egzistiraju”, rješenje Kž 1857/2013 od 23.12.2013.

KOMENTAR HRA: Sud je u ovom slučaju na kraju sve okolnosti ocjenio u korist optuženog i utvrdio da nema dovoljno dokaza da je priznanje dao u svojstvu građanina, već samo u svojstvu osumnjičenog, pa ga je to svojstvo spasilo krivične odgovornosti za Lažno prijavljivanje, jer osumnjičena osoba ima pravo da se brani i tako što će dati lažno priznanje. Između svjedočenja policajaca da su privodili, odnosno da nisu privodili Grgurovića, sud je povjerovao onima koji su tvrdili da su ga privodili.⁵¹

Kako nikada nije utvrđeno zbog čega je Grgurović lažno tvrdio da je prijetio novinarki, njenoj ćerki i njenoj cimerki, jedini logičan zaključak je da je za nečiji račun pokušao da spriječi otkrivanje pravog izvršioca prijetnji, a da je potom sud obezbijedio da on za to ne snosi nikakvu odgovornost. Ovakav epilog, u kontekstu drugih svjedoka – dobrovoljaca u slučaju napada na direktora Vijesti Željka Ivanovića, ne uliva povjerenje u sposobnost institucija da obezbijede vladavinu prava, tj. ljepše rečeno, pravdu.

PROCESUIRANJE POLICIJSKOG SLUŽBENIKA MILENKA RABRENOVIĆA

Milenko Mića Rabrenović, šef obezbjeđenja i svojevremeno tazbinski srodnik tada direktora Uprave policije, Veselina Veljovića, saslušan je 7. decembra 2012. u Osnovnom državnom tužilaštvu u Podgorici zbog sumnje da je telefonom prijetio novinarki Lakić i njenoj ćerki i tako im ugrozio sigurnost. Prijavu protiv Rabrenovića je podnijela sama Olivera Lakić u martu 2012, pošto je dobila informaciju da joj je on prijetio. Ona je u toj krivičnoj prijavi navela Veljovića kao mogućeg nalogodavca.⁵² Rabrenović je negirao svaku vezu s prijetnjama. Državni tužilac ga je ispitivao o brojnim okolnostima koje su ga dovele u vezu sa karticom njemačkog operatera sa koje su upućene prijetnje novinarki Lakić.⁵³ Rabrenović je zatim optužen za krivično djelo Ugrožavanje sigurnosti novinarke, njene ćerke i ćerkine cimerke i suđenje je počelo 22. marta 2013.⁵⁴

51 Sudija Đuković je povjerovao iskazima policajaca Ekana Jasavića i Vlada Lakića, navodeći da "policijski službenici Jasavić Ekan i Lakić Vlado ovakvim kazivanjem nijesu imali baš nikakav razlog ili interes da pomognu okrivljenom Grgurović Milanu i olakšaju mu položaj u ovom krivičnom postupku, ili se bar taj razlog ne može naslutiti u spisima predmeta", presuda K. br. 1045/13 od 23.7.2014, str. 18.

52 Informacija koju je istraživač Akcije za ljudska prava dobio od Olivera Lakić.

53 "Mića se čudio zašto Boška povezuju s njim", *Vijesti*, 8.12.2012.

54 Saopštenje Akcije za ljudska prava dostupno na: [http://www.hraction.org/?p=2875](http://www.hrraction.org/?p=2875).

Dokazi koji su ukazivali na povezanost Rabrenovića i SIM kartice sa koje je prijećeno

Rabrenović je negirao sve što mu je stavljeno na teret i branio se ćutanjem. Iako je dokazano da je imao komunikaciju sa njemačkom SIM karticom sa koje su upućene prijetnje, kao i da su različiti članovi njegove porodice koristili telefonski aparat sa koga je posredstvom te kartice prijećeno, sutkinja Osnovnog suda u Podgorici, Larisa Mijušković Stamatović, oslobodila ga je optužbe prihvatajući objašnjenje vještaka Predraga Boljevića da je teoretski moguće da postoje različiti telefonski aparati sa istim, petnaestocifrenim IMEI⁵⁵ brojevima, koje različite mreže u istom trenutku registruju pod istim IMEI brojem.⁵⁶ Naime, vještačenjem telefonskih listinga je utvrđeno:

a) da je SIM kartica sa koje je prijećeno korišćena u telefonu sa istim IMEI brojem u kojem je korišćena kartica koja se vodi na ime Rabrenovićevog sina;

b) da je SIM kartica 068-389-XXX (za koju je optužba navela da je koristio Rabrenović koji je to negirao) takođe korišćena u telefonu sa kojega je prijećeno, i

c) da je SIM kartica 068-389-XXX korišćena u telefonu u kojem su korišćene i SIM kartice Rabrenovićevog sina, supruge i oca.

Sutkinja je dokazanu povezanost SIM kartica koje su koristili članovi Rabrenovićeve porodice sa telefonom sa kojega je prijećeno relativizovala i ocjenila da te veze ne dokazuju i to da je Rabrenović koristio telefon sa kojega je prijećeno. Svoj stav je objasnila mišljenjem vještaka koji je, na pitanje odbrane - da li je moguće da se pozivi sa dva aparata u isto vrijeme, ali na različitim mrežama prikažu pod istim IMEI brojem - rekao da je to teoretski moguće, mada, kako je naveo, "to nikada nije vidio u svojoj praksi već o tome postoje podaci na internetu".⁵⁷

Dalje, iako je dokazano da je između Rabrenovićeve SIM kartice i njemačke SIM kartice sa koje je prijećeno 9 mjeseci prije upućenih prijetnji obavljen razgovor u

55 Skraćenica od engleskih riječi koje znače - Međunarodni identitet mobilne opreme.

56 K. br. 69/13 od 10.11.2014.

57 Presuda K. br. 69/2013 od 6.11.2014, str. 35.

trajanju od 77 sekundi, sud je prihvatio da ni ta činjenica ne dokazuje da se korisnici ove dvije SIM kartice poznaju, i da je opravdano to što se Rabrenović tog razgovora ne može sjetiti. Ovo iako se Rabrenović sjetio sa kojim je sve drugim prijateljima iz inostranstva komunicirao i naveo njihove brojeve telefona.⁵⁸

Konačno, iako je novinarka Muminović, kojoj su saopštene prijetnje Oliveri Lakić, izjavila da ih je izrekao "muškarac sjevernjačkog akcenta", sud nije izvodio dokaz prepoznavanja glasa. (Suprotno tome, prethodno je rečeno da je državni tužilac tokom istrage da li se glas bivšeg službenika ANB-a Vladete Rakočevića nalazi na snimku, bio sposoban da utvrdi da snimljeni glas policajca koji je naložio puštanje Nasera Keljmenđija ne pripada Rakočeviću, što se dešavalo u bliskom vremenskom periodu.) Optuženi Rabrenović je inače porijeklom iz Pljevalja, grada na sjeveru Crne Gore.

KOMENTAR HRA: Sud je svaki od dokaza pojedinačno cijenio u korist optuženog, bez da ih je sagledao kao cjelinu i logično povezao. Sud uopšte nije ispitivao mogući motiv za prijetnje novinarki. Presuđeno je da optuženog treba osloboditi jer nije postignuta nesumnjiva dokazanost njegove krivice. Ni prvostepeni ni drugostepeni sud nijesu uzeli u obzir opšte poznat kontekst prijetnji novinarki Lakić, ni činjenicu da je ona optužila direktora policije da stoji iza prijetnji i napada na nju, a da je on bio i nadređen i veoma blizak okrivljenom policajcu.

Svjedočenje Veselina Veljovića

U ovom predmetu je zanimljivo bilo i svjedočenje tada već bivšeg direktora Uprave policije, Veselina Veljovića, koji je saslušan u svojstvu svjedoka u septembru 2013. On je izjavio da je slučaj montirani napad na njega, da to nije prvi put da se tako nešto događa, od afere „Listing“, paljenja vozila Vijesti, napada na sina poslanika Nebojše Medojevića, napada na direktora Vijesti Željka Ivanovića, 'farse' Brajuška Brajuškovića,

⁵⁸ „Takođe, optužba je u kontekstu svojih tvrdnji ukazala da je dana 10.05.2010.godine u 20,55 časova sa spornog telefonskog broja +49-1577... sa kojeg je u dva navrata prijećeno oštećenoj L.O., ostvaren kontakt u trajanju od 77 sekundi, na broj telefona 067 284 ..., dakle br.tel.okrivljenog R.M., za koji poziv je okrivljeni R.M. izjavio da ga se ne sjeća.Međutim, navedeni ostvareni kontakt između br.tel.067 284 ... koji nesumnjivo pripada okrivljenom R.M., i spornog broja +49-1577... sa kojeg je prijećeno, ostavaren je gotovo devet mjeseci prije predmetnog događaja, a ljudsko pamćenje je selektivan, individualan i uvijek subjektivan proces, i kod činjenice da u međuvremenu, ni prije, ni poslije, nema komunikacije između naprijed navedenih brojeva, ovaj sud takvu činjenicu nije mogao smatrati nesumnjivom u smislu dovođenja u nedvosmislenu, čvrstu vezu "poznavanja lica"-korisnika naprijed navedenih telefonskih brojeva.", presuda K. br. 69/2013 od 6.11.2014, str. 41.

pa sve do ovog posljednjeg slučaja, koji je urađen „po istoj matrici”.⁵⁹ Veljović je tvrdio da je sve izmišljeno s ciljem da se on prikaže kao krivac. Rekao je i da je Ivan Bušković, pravosnažno osuđen na kaznu zatvora zbog napada na Oliveru Lakić 2012. godine, ustvari nevin (detaljnije u nastavku), te da je o tome obavijestio državnog tužioca Sašu Čađenovića, da mu je saopštio imena ljudi koji su, po njegovim riječima, odgovorni za konstruisanje predmeta, a da je takve informacije dobio od policijskih starješina koji su radili na predmetu i koji su mu rekli da im je žao što su nevinog čovjeka poslali u zatvor.⁶⁰

Olivera Lakić je onda 2. novembra 2013. podnijela krivičnu prijavu tražeći da se ispitaju Veljovićeve tvrdnje da je Bušković osuđen jer je policija lažirala i skrivala dokaze u njegovu korist. Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je formiralo predmet i počelo izviđaj. Lakićka do danas nije obaviještena o ishodu te prijave.

INTERESOVANJE ŠEFA KRIMINALISTIČKE POLICIJE U BUDVI I PREDsjedNICE VRHOVNOG SUDA ZA POSTUPAK PROTIV RABRENOVIĆA

Nekoliko sati pošto je Veljović saslušan u okviru istrage prijetnji Oliveri Lakić, uhapšen je, i nakon saslušanja pušten, šef Kriminalističke policije PJ Budva Siniša Stojković. Tadašnja Vrhovna državna tužiteljka Ranka Čarapić saopštila je 28. decembra 2012. da je policija uhapsila Stojkovića zbog koruptivnog krivičnog djela Protivzakoniti uticaj, a zbog osnovane sumnje da je on kod Osnovnog državnog tužioca u Podgorici posredovao da obustavi radnje u postupku protiv Rabrenovića.⁶¹

Čarapić je saopštila da je Stojković upozorio tužioca da bi nastavak postupka ugrozio napredovanje u karijeri čelnika bezbjednosnih službi Veselina Veljovića i Vladana Jokovića, koje je navodno već bilo dogovoreno u političkom vrhu. Stojković je, kako je rekla Čarapić, u kontekstu tih okolnosti sugerisao Osnovnom državnom tužiocu

59 „Veljović: Isti potpis kao i u aferi Listing”, *Pobjeda*, 1.10.2013; „Veljović: Kriminalci iz policije i ANB hoće da me diskredituju”, *Vijesti*, 1.10.2013.

60 *Vijesti*, kao gore; *Pobjeda*, kao gore; „Veljović: Bušković leži nevin”, *Dan*, 1.10.2013.

61 „Stojković: Prijatelj iz policije me zamolio da odem kod Klikovac”, portal *Vijesti*, 30.12.2012.

62 „Tužilaštvo tereti Stojkovića za pritisak na tužioca”, *Pobjeda*, 29.12.2012; „Čarapić: Stojković ‘sugerisao’ tužiocu da se pazi pokrenutog postupka”, *Vijesti*, 29.12.2012.

Ljiljani Klikovac da se pazi pokrenutog postupka, jer bi u suprotnom i ona mogla biti razriješena.⁶²

Stojković je priznao da se interesovao za predmet, ali se izjasnio da nije nezakonito uticao na tužiteljku, već da je samo iskoristio njihovu poslovnu i prijateljsku vezu da bi se raspitao za slučaj prijetnji novinarki.⁶³

Stojković je optužen zbog k.d. Protivzakoniti uticaj. Posle skoro šest mjeseci, sutkinja Višeg suda u Podgorici, Milenka Žižić, odbila je taj optužni predlog zbog nedostatka dokaza da je okrivljeni osnovano sumnjiv za djelo koje je predmet optužbe, jer "nije imao takav položaj i poziciju da izvrši predmetno krivično djelo pretpostavljenim uticajem kako autoritetom svoje službe, profesionalnim položajem, socijalnim statusom, pa samim tim ni položajem u društvu".⁶⁴ U prilog tom zaključku, sutkinja je cijenila iskaz Osnovne državne tužiteljke Ljiljane Klikovac „da joj je bilo čudno, ako je odluka u vrhu vlasti da se Veljović postavi i ako je procjena da bi se to moglo na bilo koji način ugroziti, da joj je prosto bilo neshvatljivo i neprihvatljivo da se ta priča vodi između nje i Stojkovića, odnosno kako svjedok navodi, na 'najnižem nivou'".⁶⁵

Žalbu je uložio zamjenik specijalnog tužioca Dražen Burić, koji je osporio dio obrazloženja sutkinje u kojem je navela da Stojković nije imao potrebni autoritet službenog položaja, kao ni bitan socijalni status i položaj u društvu da bi mogao da izvrši konkretno krivično djelo.⁶⁶

63 „Stojković: Prijatelj iz policije me zamolio da odem kod Klikovac“, portal Vijesti, 30.12.2012.

64 Rješenje Ks. br. 17/13 od 18.11.2013: "Imajući u vidu činjenice da je, prema Zakonu o državnom tužiocu, državni tužilac samostalan i nezavistan u radu, pri tom cijeneći i položaj i funkciju državnog tužioca koji ima u društvu i koja se vrši u javnom interesu radi obezbjeđenja primjene prava, to po stanovištu suda nema dokaza da je okrivljeni Stojković Siniša u konkretnom slučaju [...] imao takav položaj i poziciju da izvrši predmetno krivično djelo pretpostavljenim uticajem kako autoritetom svoje službe, profesionalnim položajem, socijalnim statusom, pa samim tim ni položajem u društvu".

65 Isto.

66 "Nesporno je da je tužilaštvo samostalan i nezavisan organ. Međutim, to ne znači da određeno lice, pretpostavljajući da ima uticaj na tužioca, može posredovati kod tužioca da izvrši ili ne izvrši neku službenu radnju i da takvo ponašanje ne bude sankcionisano. Sud gubi iz vida da je Stojkoviću stavljen na teret da je korišćenjem svog pretpostavljenog uticaja izvršio krivično djelo... Niti se okrivljenom stavlja na teret da je koristio svoj službeni položaj, niti je pretpostavljeni uticaj posljedica nečijeg službenog položaja, kako to pogrešno smatra Viši sud. Dovodeći u vezu navedeno sa radnjama koje Stojković preduzima, a to su da prethodno pokušava da se kod obrađivača predmeta 'raspita' za predmet Rabrenovića, pa kada u tome nije uspio, upravo je iskoristio pretpostavljeni uticaj koji se ogleda u uvaženosti i autoritetu koji ima kod osnovnog državnog tužioca, a koji nesumnjivo proizilazi iz njihove dugogodišnje saradnje, kako bi došao kod tužioca, prenoseći joj državno političke odluke, zahtijevajući da ne preduzme službenu radnju koju bi morala preduzeti, istovremeno je upozoravajući na posljedice drugačijeg postupanja", Isto.

Apelacioni sud, odnosno sudije Mušika Dujović (predsjednik vijeća) i Marija Marinković i Radmila Mijušković (članice vijeća), su odbile žalbu, kazavši „da je službeni položaj Osnovnog državnog tužioca viši u odnosu na službeni položaj okrivljenog S.S, pa okrivljeni sa pozicije koju je u imao u službi-policiji, i nije mogao izvršiti protivzakoniti uticaj, odnosno mogao objektivno pretpostaviti da može izvršiti uticaj na tužioca da ovaj ne izvrši službenu radnju koju bi morao izvršiti, koji uticaj mu se optužnim predlogom stavlja na teret.“⁶⁷

Naknadno je objavljeno da je i predsjednica Vrhovnog suda, Vesna Medenica, tražila informacije od tužioca Saše Čađenovića o istrazi protiv Rabrenovića.⁶⁸ Tužilaštvo tim povodom nije ni saslušalo Medenicu, jer je smatralo da za to „nije bilo osnova“, iako je Čađenović o tome sačinio službenu zabilješku. Medenica je saopštila da je „po prirodi njenog posla da bude informisana“, negirajući da je htjela da utiče na tužioca.⁶⁹

Činjenica da su se, po sopstvenom priznanju, bar šef kriminalističke policije u Budvi i predsjednica Vrhovnog suda Crne Gore interesovali za postupak protiv Rabrenovića kod državnog tužilaštva, svjedoči o Rabrenovićevom značaju. Iako on sam nije bio policajac visokog ranga, interesovanje za njega neminovno treba sagledati u kontekstu tvrdnji novinarkе Lakić da iza prijetnji i napada na nju stoji bivši direktor Uprave policije Veselin Veljović.

KOMENTAR HRA: Stav suda u ovom slučaju je znatno premašio okvire jezičkog, a i ciljnog tumačenja zakonske odredbe krivičnog djela Protivzakoniti uticaj. Naime, jasno je da zakon ni na koji način ne zahtijeva da djelo izvrši službeno lice, naprotiv, može ga izvršiti svako lice (“koristeći svoj službeni ili društveni položaj ili stvarni ili pretpostavljeni uticaj”). Takođe, ako već djelo vrši službeno lice, ni na koji način se ne zahtijeva da to lice bude na poziciji koja bi bila “viša” tj. takva da počinitelj može “objektivno” pretpostaviti da može izvršiti uticaj. Na ovaj način, sudije Višeg suda i Apelacionog suda “dopisale” su zakon, izlazeći čak i van okvira tumačenja iznijetog u komentaru Krivičnog zakonika u kojem se navodi da se “u sudskoj praksi uzimalo da ovo krivično djelo postoji i kad službeno lice protivzakonito posreduje i kod svog pretpostavljenog.”⁷⁰

67 Rješenje Apelacionog suda Kv. Sž br. 2/2014 od 26.2.2014.

68 „Medenica zvala tužioca zbog istrage protiv Veljovićevog saradnika“, *Vijesti*, 2.11.2013.

69 „Odbijena optužba protiv Stojkovića: Sudija ne vjeruje osnovnom tužiocu“, *Vijesti*, 4.12.2013.

70 Komentar Krivičnog zakonika Crne Gore, Tivat 2010, grupa autora: dr Ljubiša Lazarević, dr Branko Vučković i dr Vesna Vučković, str. 1032.

Dakle, crnogorski sudovi su onemogućili procesuiranje policijskog službenika Stojkovića, koji je uticao na državnog tužioca čak i prijeteći, da prestane da radi svoj posao, samo zbog toga što su našli da je tužilac bio dužan da njegove prijetnje ne shvati ozbiljno, protivno intenciji zakonodavca. Inače, primjera radi, sudovi u Hrvatskoj imaju drugačiju praksu i ne zahtijevaju da službeno lice koje protivzakonito posreduje ima veći službeni položaj od lica na koje utiču.⁷¹ Sudovi su ovakvim stavom ohrabрили praksu da tužiocima prijete policajci, kao i drugi državni službenici “nižeg ranga” od svojih šefova.

NAPAD

Godinu dana nakon što joj je intenzivno prijećeno, Olivera Lakić je 7. marta 2012. u večernjim satima fizički napadnuta dok je otključavala ulazna vrata zgrade u kojoj živi. Prilikom napada joj je povrijeđena glava (podlivi iznad lijevog oka i čela).⁷² Nekoliko dana kasnije, uhapšen je Ivan Bušković zbog sumnje da je izvršio napad.⁷³ Lakićka je prepoznala Buškovića kao napadača, on je negirao da je napao, a 17 njegovih prijatelja je tvrdilo da je on u vrijeme napada igrao s njima fudbal.⁷⁴ Bušković je prethodno dva puta osuđivan, zbog omogućavanja uživanja opojnih droga i nanošenja teške tjelesne povrede.⁷⁵

Bušković je optužen za k. d. Nasilničko ponašanje.⁷⁶ Tokom suđenja, optuženi je ostao pri tvrdnji da ne poznaje novinarku, da je u vrijeme napada učestvovao u fudbalskoj utakmici i da nije bilo nikakvog razloga da je napadne, dok je novinarka od njega zahtijevala da kaže ko mu je napad naručio.⁷⁷ Bušković je osuđen na zatvorsku kaznu od devet mjeseci. Ni u presudi, kao ni u optužnici, nije naveden motiv napada.

Državni tužilac se žalio na presudu nezadovoljan visinom dosuđene kazne (zapriječena kazna za ovo krivično djelo je od šest mjeseci do pet godina). Izvršni direktor “Daily press”-a, izdavača Vijesti, Željko Ivanović, uz primjedbu na visinu kazne, rekao je i da je suštinski važno nastaviti istragu i otkriti naručioce,⁷⁸ ali se to nije desilo.

71 Vrhovni sud Republike Hrvatske, presuda broj I Kž-Us 82/11-6 od 27.7.2013.

72 „Jovović: Napadi na novinare su državna sramota”, *Vijesti*, 8.3.2012.

73 „Ko je naredio napad i zašto?”, *Vijesti*, 14.3.2012.

74 „Prijatelji tvrde da je Bušković igrao fudbal kada je Lakić napadnuta”, portal *Vijesti*, 13.3.2012.

75 „ZIKS: Bušković se dobro vladao i zalagao na radu”, *Vijesti*, 22.10.2013.

76 „Optužnica protiv Buškovića nalogodavci još u sjenci”, *Vijesti*, 10.4.2012.

77 „Bušković je napadač, ali neka kaže zašto”, *Vijesti*, 29.5.2012; „Sinoć zapaljena dva vozila «Vijesti»”, portal *Analitika*, 14. jul 2011, „Novinari su žrtve raznih pritisaka”, *Dan*, 6.4.2012.

78 „Nema pravde za Oliveru”, *Vijesti*, 21.7.2012.

Ovu prvostepenu presudu je potvrdio Viši sud.⁷⁹

Buškoviću je naknadno na osnovu Zakona o amnestiji kazna skraćena za četvrtinu, a nakon toga mu je zbog dobrog vladanja prilikom izdržavanja kazne, kazna umanjena za još deset dana,⁸⁰ pa je, na kraju, u zatvoru boravio oko šest mjeseci.

Ivan Bušković je kažnjen za napad na Oliveru Lakić zatvorskom kaznom od devet mjeseci što je gotovo na nivou zakonskog minimuma koji za to krivično djelo iznosi 6 mjeseci.⁸¹ Do danas nije utvrđen ni motiv ni nalogodavac napada.

KOMENTAR HRA: I ovaj postupak je pokazao da tužilaštvo i sud nijesu uzeli u obzir širi kontekst u kojem je napadnuta novinarka koja se bavila istraživanjem teme od javnog interesa jer nijesu istraženi ni nalogodavci ni motiv napada, dok je izrečena blaga kazna pokazatelj da sud napadu na novinarku ne pridaje društvenu opasnost kakvu ovakav napad objektivno ima u demokratskim društvima koja obezbjeđuju vladavinu prava.

79 „Devet mjeseci za napad na novinarku“, *Vijesti*, 3.1.2013.

80 „ZIKS: Bušković se dobro vladao i zalagao na radu“, *Vijesti*, 22.10.2013.

81 Nasilničko ponašanje, čl. 399: “ Ko grubim vrijeđanjem ili zlostavljanjem drugog, vršenjem nasilja prema drugom, izazivanjem tuče ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrozi spokojstvo građana ili remeti javni red i mir, ukoliko je to izvršeno u grupi ili je nekom licu nanesena laka tjelesna povreda ili je došlo do teškog ponižavanja građana, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.”, Krivični zakonik Crne Gore, «Sl. list RCG», br. 70/2003, 13/2004, 47/2006 i «Sl. list CG», br. 40/2008, 25/2010,32/2011, 64/2011, 40/2013, 56/2013, 14/2015 42/2015 i 58/2015.

OSUĐENI ZA LAŽNO SVJEDOČENJE

Osnovno državno tužilaštvo u Podgorici je optužilo 1. maja 2013. godine brata i prijatelje Ivana Buškovića da su počinili k. d. Davanje lažnog iskaza, jer su u krivičnom postupku koji je bio pokrenut protiv Buškovića na sudu svjedočili da je, u vrijeme napada na novinarku Lakić, s njima igrao fudbal.⁸²

Sutkinja Osnovnog suda u Podgorici, Nada Rabrenović, je 8. maja 2015. osudila pet prijatelja Buškovića na kazne zatvora od po tri mjeseca, dok je njegov brat, jedini ranije neosuđivan, dobio uslovnu kaznu.⁸³ Ova presuda je postala pravosnažna u martu 2016.⁸⁴

KOMENTAR HRA: Okrivljeni za lažno svjedočenje u korist napadača na novinarku Lakić osuđeni su na minimalnu kaznu za to krivično djelo⁸⁵ (vidjeti prethodni komentar).

POSLEDNJE PRIJETNJE

Prijatelji osuđenog napadača na Oliveru Lakić, Ivana Buškovića, prijetili su joj i preko njenog kolege novinara, u danu nakon suđenja za davanje lažnog alibija Buškoviću.

Dana 16. maja 2014, Dejan Čurović je kao suvozač spustio prozorsko staklo i novinaru

82 „'Fudbaleri' optuženi za lažno svjedočenje“, *Vijesti*, 1.5.2013.

83 „Fudbaleri“ dobili tri mjeseca zatvora: Lagali pred sudom“ portal *Vijesti*, 8.5.2015.

84 „Potvrđena presuda “fudbalerima“: Dokazano da su lagali za Buškovića“ portal *Vijesti*, 3.3.2016.

85 Davanje lažnog iskaza (čl. 389)

(1) Svjedok, vještak, prevodilac ili tumač, koji da lažan iskaz pred sudom, u disciplinskom, prekršajnom ili upravnom postupku ili u drugom zakonom propisanom postupku, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i stranka koja prilikom izvođenja dokaza saslušanjem stranaka u sudskom ili upravnom postupku da lažan iskaz, a na ovom iskazu bude zasnovana odluka donesena u tom postupku.

(3) **Ako je lažan iskaz dat u krivičnom postupku, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.**

(4) Ako su usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako učinilac dobrovoljno opozove lažan iskaz prije nego što se donese konačna odluka, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca, a može se i osloboditi od kazne.

Vijesti Vladimiru Otaševiću, koji je izvještavao sa suđenja, rekao: "J... mi se Olivera Lakić, je li živa novinarka Olivera Lakić?" Pošto je Otašević prišao vozilu i kazao: "Zašto me to pitate?" Čurović je odgovorio: "J... mi se Olivera Lakić, pozdravi je." U vozilu su bili i optuženi za davanje lažnog alibija Ivan Siništaj (vozač koji je usporio vozilo dok je Čurović prijetio) i Dragoslav Perazić. U vozilu je bio i osuđeni Ivan Bušković.

Osnovno državno tužilaštvo je već 18. juna 2014. optužilo Čurovića i Siništaja da su kao saizvršioци izvršili k.d. Ugrožavanje sigurnosti.⁸⁶ Novinarka Lakić je svjedočila da se uplašila kada joj je kolega prenio da joj je jedan momak prijetio i da je govorio vulgarnosti na njen račun.⁸⁷

Sutkinja Jelena Perović Kovačević je 12. juna 2014. odbila ovaj optužni predlog, navodeći da nema dovoljno dokaza da su Čurović i Siništaj osnovano sumnjivi da su izvršili krivično djelo koje im se stavljalo na teret.⁸⁸ Da je potvrdila optužni predlog, sutkinja bi omogućila sprovođenje glavnog pretresa na kojem bi se utvrđivalo da li su optuženi krivi. Sutkinja je pored ostalog ocijenila da riječi "je li živa novinarka Olivera Lakić" i "pozdravi je", koje je izrekao Čurović, ne predstavljaju objektivno ozbiljnu prijetnju za život i tijelo novinarkе. Smatrala je da se njihovo postupanje "ima se smatrati drskim, nepristojnim i vulgarnim ponašanjem na javnom mjestu, praćeno psovkom na račun oštećene, dakle njenim vrijeđanjem i ponižavanjem, a ne prijetnjom da će se napasti na njen život i tijelo...".⁸⁹

Protiv ovakvog rješenja Osnovnog suda, zamjenik ODT-a Saša Čađenović je 17.6.2014. uložio žalbu.⁹⁰ U obrazloženju je istakao i da bi sud trebalo da cijeni okolnost da je "oštećena već duži vremenski period osoba pod 24-časovnom policijskom pratnjom, upravo iz razloga jer je Uprava policije utvrdila da je bezbjednost Olivere Lakić u prethodnom periodu, kao i u vrijeme izvršenja krivičnog djela koje je predmet

86 Optužni predlog Kt. br. 539/14 od 18.5.2014.

87 Lakić je svjedočila i: "kada je u policiji od inspektora saznala da vozilo u kome je sjedjela ova osoba pripada Siništaju, još se intezivnije uplašila, a posebno kada je saznala da se u tom vozilu između ostalih nalazio i Ivan Bušković, koga po njenom uvjerenju zastupa i štiti Veselin Veljović, bivši direktor Uprave policije i savjetnik predsjednika države. Sve riječi koje joj je prenio kolega Otašević shvatila je i doživjela kao ozbiljnu prijetnju po njen i život njene porodice ... sve ovo smatra kao pritisak na nju i zastrašivanje zbog profesionalnog angažmana.", rješenje K. br. 14/341 od 12.6.2014, str 2.

88 Rješenje K. br. 14/341 od 12.6.2014, str 1.

89 Rješenje K. br. 14/341 od 12.6.2014, str. 3.

90 Žalba Kt. br. 539/14 od 17.6.2014.

91 Žalba Kt. br. 539/14 od 17.6.2014, str. 3.

optužbe, bila ugrožena.”⁹¹ Viši sud u Podgorici je žalbu podgoričkog Osnovnog državnog tužilaštva odbio kao neosnovanu i time je okončan posljednji slučaj prijetnji Oliveri Lakić.⁹²

Dakle, sud je prihvatio da je Čurović, uz vulgarnost, ispoljio i animozitet jer su Lakić i Čurović bile suprotstavljene strane u tekućem krivičnom postupku. Konstatovano je i da se događaj odigrao u trenutku dok je Lakićevoj, prema policijskoj procjeni, bila ugrožena bezbjednost. Lakićka je svjedočila da je bila uplašena kada je saznala ko je sve bio u vozilu, posebno kada je saznala da joj je prijećeno u prisustvu Buškovića, koji je osuđen zbog napada na nju, pa ipak je sud spriječio da se (po drugi put) sudi osobama koje su prijetile Lakićkoj. I Siništaju i Peraziću je u tom trenutku suđeno zato što su pomagali Buškoviću lažno svjedočeci u njegovu korist, i oni su naknadno zbog toga i osuđeni.

KOMENTAR HRA: Ponašanje Buškovića i njegovih prijatelja prema Lakić i nakon toga što je Bušković osuđen zbog napada na nju, svjedoči o odsustvu bilo kakvog straha da bi im se zbog toga nešto nepovoljno moglo desiti. Epilog ovog postupka, u kome je sud onemogućio suđenje uprkos kontekstu u kojem je prijetnja izrečena, doprinosi sumnjama da su u cijelom ovom slučaju minimalno kažnjeni samo odabrane osobe koje nisu uticajne i protiv kojih su dokazi bili očigledni, dok je obezbijedeno da se ne stigne do organizatora napada i zastrašivanja novinarku Olivere Lakić.

92 “Međutim, iako oštećena ističe da se uslijed prenijetih joj riječi prvookrivljenog osjetila ugroženom, strahujući za svoj i živote članova svoje porodice, pravilno je nižestepeni sud ocijenio da se citirane riječi okrivljenog Č. sadržinski i smisaono ne mogu karakterisati kao ozbiljna, realno ostvarljiva i konkretizovana prijetnja, kojom učinilac na strani pasivnog subjekta uzrokuje osjećaj ugrožene sigurnosti - upravo zbog toga što se nedvosmisleno prijeti napadom na život ili tijelo oštećenog ili bliskog mu lica. Naprotiv, riječi Č. i po stanovištu ovog suda predstavljaju drske, neprimjerene i vulgarne komentare na račun ličnosti L.O., a svakako jesu plod animoziteta koji je životno logičan zbog činjenice da su okrivljeni i oštećena u tekućem krivičnom postupku suprotstavljene strane - dok se o stepenu mržnje (kvalifikatornom obilježju krivičnog djela), kod već izložene ocjene prirode izgovorenih riječi, ne može govoriti u kontekstu osnovane sumnje.” Rješenje Kž. br. 1151/2014 od 17.9.2014, str 2.